

Υποστήριξη μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες

ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΤΖΕΣΙΚΑ
ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΣ. ΔΡ. Φ.Π.Ψ., ΕΚΠΑ

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Ορθογραφία

Γραπτή Έκφραση

Βασική Θεωρία

Αξιολόγηση

Ενίσχυση & Παρέμβαση

**Γραφο-συμβολικές
δεξιότητες**

**Γραπτός
Λόγος**

Ανάγνωση

**Γραπτή
έκφραση**

Ορθογραφία

Γραπτός λόγος: Γραφή vs Ανάγνωση

- **Επίκτητες** γνωστικές δραστηριότητες

- Εκπαίδευση: εκμάθηση - ανάπτυξη

- Γραφή \neq Ανάγνωση

Κωδικοποίηση

Ανάκληση

Λεξική αναπαράσταση

ΣΑΦΗΣ (απαιτείται)

└─> Προσδιορισμός

επιμέρους γραμμάτων

ΚΑΙ σειράς και

προσανατολισμού αυτών

Αποκωδικοποίηση

Αναγνώριση

Λεξική αναπαράσταση

ΕΛΛΙΠΗΣ (επαρκεί)

Ορθογραφημένη γραφή

Τι είναι

Η γραφή προφορικών λέξεων βάσει:

- ετυμολογίας
- καθιερωμένων γραμματικών κανόνων

Τα γλωσσικά σύμβολα είναι αυθαίρετα & συμβατικά

Τι απαιτεί

- Γνώση γραμμάτων αλφαβήτου
- Γνώση γραφημικών-φωνημικών αντιστοιχιών
- Φωνολογική επίγνωση
- Μορφολογική επίγνωση
- Μνήμη & νοητικό λεξικό
- Ορθογραφική γνώση

Ορθογραφημένη γραφή: Μοντέλα ανάπτυξης

Στάδια Ehri (1999, 2002)

ΠΡΟ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ

Αναγνώριση οικείων λέξεων βάσει

A) οπτικο-γραφικών ενδείξεων

B) συνοδευτικού πλαισίου

→ «ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ» ονομάτων

ΗΜΙ-ΦΩΝΗΤΙΚΟ

Γνώση ορισμένων γραμμάτων → Χρήση ορισμένων φωνημο-γραφικών αντιστοιχιών στη γραφή ολόκληρων λέξεων

ΦΩΝΗΤΙΚΟ

- Χρήση φωνημο-γραφικών αντιστοιχιών στη γραφή λέξεων
- Ταύτιση φθόγγων με αντίστοιχα γράμματα

Επεξεργασία μεγαλύτερων λεξικών τμημάτων

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ

(συμβάσεις ορθογραφίας) & ΜΟΡΦΟ-ΦΩΝΗΜΙΚΟ (μορφολογικά & σημασιολογικά χαρακτηριστικά)

Ορθογραφημένη γραφή

ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ

Ικανότητα αναγνώρισης, διαχωρισμού & συνειδητού χειρισμού των φωνολογικών μονάδων του προφορικού λόγου

Η φωνολογία καθίσταται ανεπαρκής ως μία και μόνη ορθογραφική πηγή για τα παιδιά λόγω ασυνεπειών

Ερευνητικά εδραιωμένη σχέση με κατάκτηση γραπτού λόγου

Επίγνωση της μορφημικής δομής των λέξεων και την ικανότητα του συλλογισμού και χειρισμού της δομής

Φωνημική επίγνωση → εκμάθηση ανάγνωσης και της ορθογραφημένης γραφής

Η ικανότητα αναγνώρισης χειρισμού και αξιοποίησης μορφημάτων, λεξικών και γραμματικών

Φωνολογικές στρατηγικές

Μορφολογικές στρατηγικές

Ορθογραφημένη γραφή

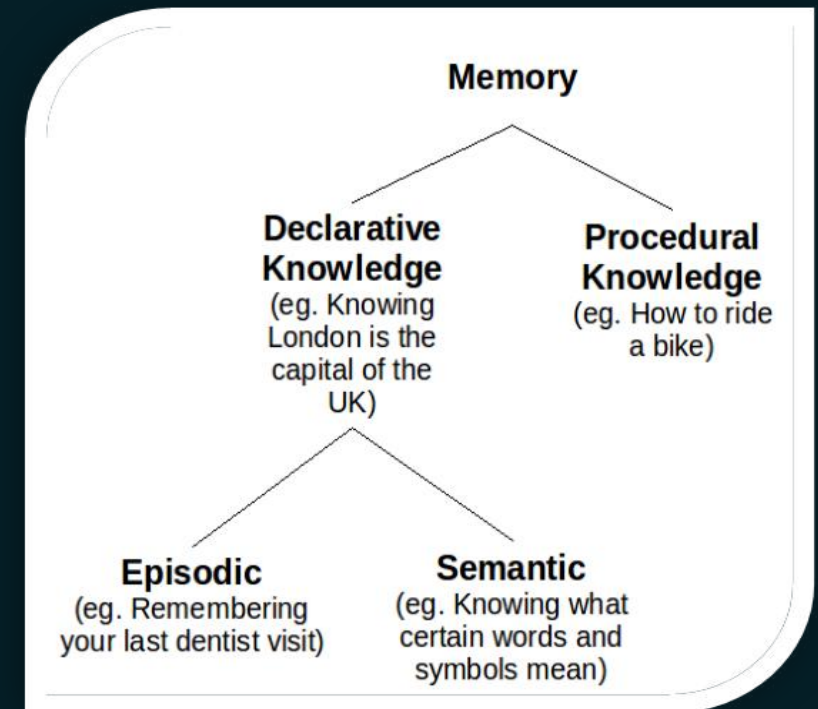
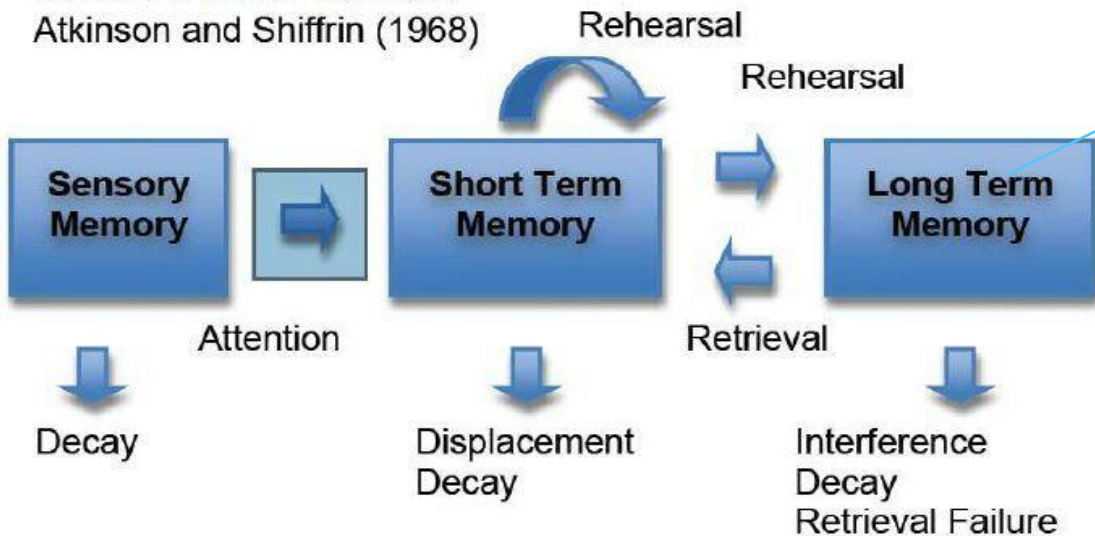
«Θυμάται πώς έλεγαν το ξενοδοχείο που μείναμε πριν 2 χρόνια, γιατί δε θυμάται να γράψει τη λέξη ωφέλεια;»

**Πολλές πληροφορίες
πολλές «μνήμες»**

Multi-store model – Atkinson and Shiffrin (1968):

Multi-Store Model

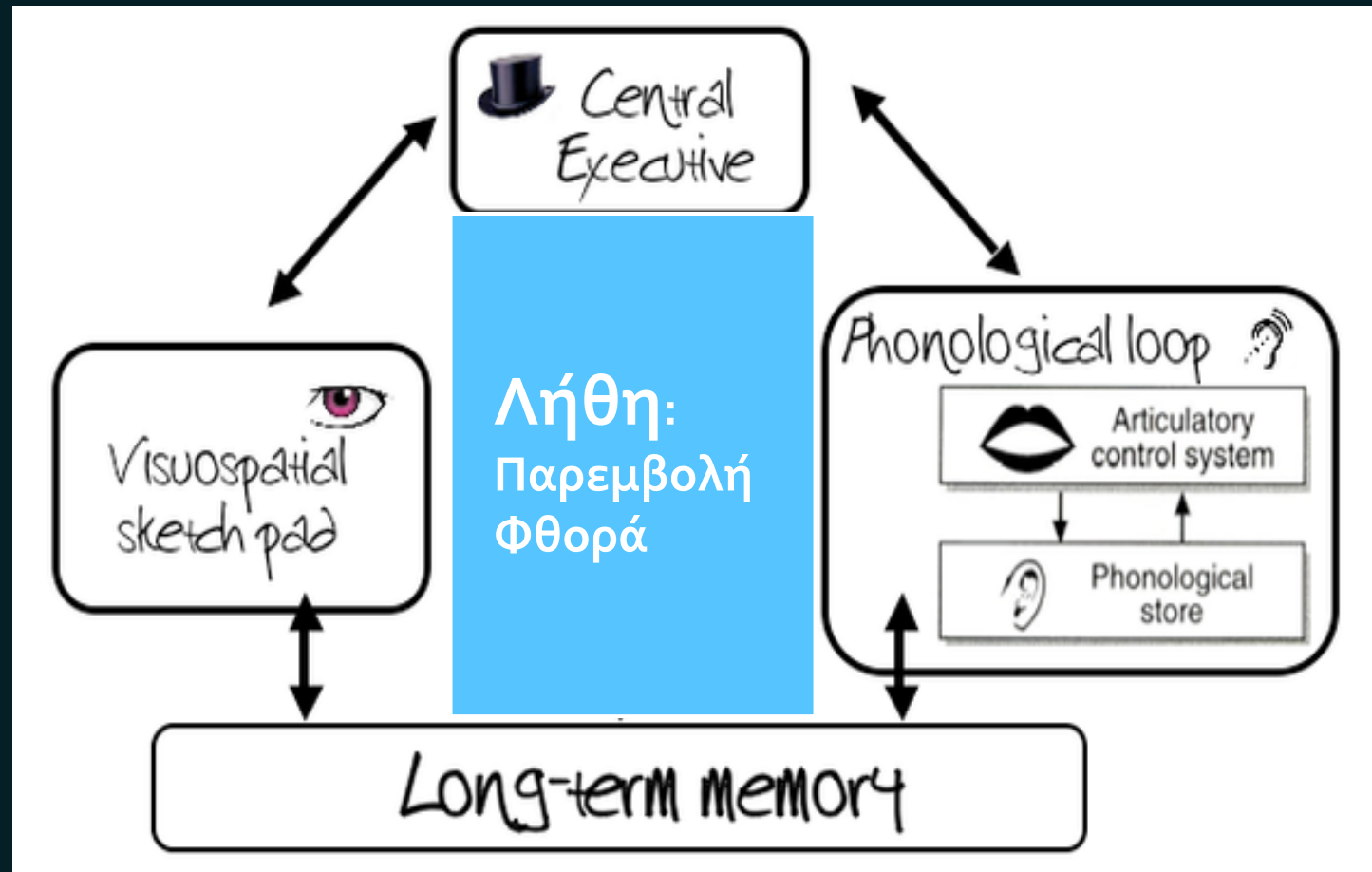
Atkinson and Shiffrin (1968)

Ορθογραφημένη γραφή

Baddeley & Hitch (1974)

Εσωτερική επανάληψη μεμονωμένα ή ομαδοποιημένα (διατήρηση ή επεξεργασία)

Ορθογραφικές στρατηγικές ελληνόφωνων μαθητών

Φωνολογικές

Μορφολογικές

Μνημονικές

Επινόησης

Ορθογραφημένη γραφή: Λάθη

Ταξινόμηση ορθογραφικών λαθών (Πρωτόπαπας & Μουζάκη, 2010)

Φωνολογικά

Γραμματικά

Ετυμολογικά

Τονικά

Στίξης

Άλλα

Απλή ταξινόμηση λαθών (Πόρποδας, 2002)

Λέξεις που ενώ έχουν γραφεί λανθασμένα,
διατηρούν τη φωνολογική τους ταυτότητα:

*ιμε (είμαι)

Λέξεις που, επειδή γράφονται
λανθασμένα, χάνουν τη φωνολογική
τους ταυτότητα:

*μγλο (μεγάλο)

Ορθογραφημένη γραφή: Αξιολόγηση

Ποσοτική και Ποιοτική

Τυπική Αξιολόγηση

Σταθμισμένη δοκιμασία ορθογραφικής δεξιότητας (Μουζάκη, Πρωτόπαπας, Σιδερίδης & Σίμος, 2007)

- Β' έως Στ' δημοτικού
- 60 λέξεις αυξανόμενης δυσκολίας
- Διάφορα μέρη του λόγου
- Λέξεις από βασικό input παιδιών
- Υπαγόρευση μεμονωμένων λέξεων

Άτυπη Αξιολόγηση

Κατασκευή άτυπων δοκιμασιών

1. Αντιγραφής
 2. Γραφής καθ' υπαγόρευση
 3. Συμπλήρωσης κενών
- Ποιοτική εικόνα της φύσης και της έντασης των ορθογραφικών προβλημάτων

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

Βασικές αρχές παρέμβασης στον τομέα της ορθογραφίας:

Εξατομικευμένη & εντατική εκπαίδευση

Παροχή πολλαπλών ευκαιριών για εξάσκηση

Επανάληψη & επανεξέταση ανά τακτά χρονικά διαστήματα

Αξιοποίηση πολυαισθητηριακών τεχνικών

Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

Αξιοποίηση συνεργατικής μάθησης

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

Φωνολογική επίγνωση

- Φωνημική επίγνωση (σύνθεση, κατάτμηση, απαλοιφή)
- Εντοπισμός ομοιοκαταληξίας, κοινού ή διαφορετικού τμήματος λέξης

Ανάγνωση

- Παράλληλη ενίσχυση αναγνωστικής & ορθογραφικής δεξιότητας
- Δημιουργία ορθογραφικών αναπαραστάσεων στο ορθογραφικό λεξικό

Μνήμη

- ΔΕ-ΚΑ-ΡΑ (Δες-Κάλυψε-Γράψε)
- Εικονογραφήματα

- Οπτικά Ερεθίσματα

Τεχνολογία

- Ελκυστικότητα
- Αυστηρή δόμηση
- Άμεση διόρθωση
- Ανατροφοδότηση

- Αύξηση κινήτρων και αυτόνομης μάθησης

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

Βήματα πολυαισθητηριακών τεχνικών (ΔΕ-ΚΑ-ΡΑ, Σπαντιδάκης, 2010):

- Προφορική & οπτική παρουσίαση της λέξης από τον εκπαιδευτικό
- Εκφορά της λέξης από το μαθητή
- Ανάλυση σε συλλαβές
- Νοερή οπτική αναπαράσταση της λέξης από το μαθητή
- Σχηματισμός της λέξης στον αέρα με το δάχτυλο
- Αποτύπωση της λέξης με διάφορους τρόπους και υλικά

**1. Ενίσχυση
προσοχής**

**2. Δραστηριοποίηση
κέντρων εγκεφάλου**

**3. Εμπέδωσης &
διατήρησης γνώσης**

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

Μορφολογική
επίγνωση

ΜΟΡΦΗΜΑΤΑ

Παιδ-ί - Παιδ-ικ-ός

Κλιτική: κανόνες

ΣΤΟΧΟΣ: Ενίσχυση γνώσης
& γενίκευσης κανόνων

- Διδασκαλία
- Εφαρμογή
- Διόρθωση
- Επανάληψη & Γενίκευση

Παραγωγική: μνήμη

(λεξικά μορφήματα) &

περιορισμοί

(παραγωγικά επιθήματα)

ΣΤΟΧΟΣ: Ενίσχυση
ορθογραφικού λεξικού

- Διδασκαλία βάσης
- Ετυμολογική σύνδεση
- Οικογένειες λέξεων

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

- Παράδειγμα καταληκτικής μορφολογικής παρέμβασης (Γ' -Δ' δημοτικού):
- ΣΤΟΧΟΣ ορθογραφία και κλίση: Ουδέτερα σε –είο

Διδασκαλία

- Χειροτεχνίες
- Καρτέλες
- Κύκλωση καταλήξεων

Εφαρμογή

- Συμπλήρωση καταλήξεων
- Γραφή λέξεων
- Κλίση ουδετέρων
- Επιλογή ορθής γραφής

Διόρθωση

- Δραστηριότητες διόρθωσης (διάφορες πτώσεις) και αυτό-διόρθωσης
- Αντιπαραβολή με παρόμοια μέρη του λόγου λ.χ. ουδέτερα σε – τήριο

Γενίκευση

- Χρήση χαμηλής συχνότητας λέξεις ηλικιακά π.χ. ναυπηγείο
- Δημιουργία προτάσεων-κειμένων

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

- Παράδειγμα παραγωγικής μορφολογικής παρέμβασης 1:
- ΣΤΟΧΟΣ ορθογραφική & σημασιολογική σύνδεση: ρήμα Φωτίζω (ΒΑΣΗ)-παράγωγες/σύνθετες (Β'-Γ' δημοτικού) μέσω ανάγνωσης ειδικά διαμορφωμένου κειμένου:

Διδασκαλία λέξης-βάσης

**Εντοπισμός
ετυμολογικά συγγενών**

**Ελεύθερη δημιουργία
ετυμολογικά συγγενών**

Η «**φωτισμένη**» γιορτή των Χριστουγέννων

Ο **Φώτης** είναι πολύ χαρούμενος γιατί έρχονται τα Χριστούγεννα. Τα Χριστούγεννα είναι η αγαπημένη του γιορτή, επειδή οι άνθρωποι **φωτίζουν** τα σπίτια τους με πολλά και πολύχρωμα **φώτα**. Ο Φώτης λέει ότι στις γιορτές των Χριστουγέννων, δεν έχει μόνο την ημέρα **φως** αλλά και το βράδυ, αφού έχει τόσα **φωτισμένα** δέντρα στους δρόμους. Ακόμα, χαίρεται επειδή βλέπει τον **παππού** και τη **γιαγιά** που μένουν μακριά και δεν τους βλέπει συχνά. Στο σπίτι των **παππούδων**, κάθε χρόνο, μαζεύεται όλη η οικογένεια. Κάθονται όλοι μαζί κοντά στη **φωτιά** στο τζάκι και λένε αμέτρητες ιστορίες.

- **Συμπλήρωση προτάσεων**
- **Δημιουργία προτάσεων**

Επανάληψη σε μεταγενέστερο χρόνο

Ορθογραφημένη γραφή: Ενίσχυση & Παρέμβαση

- Παράδειγμα παραγωγικής μορφολογικής παρέμβασης 2:
- ΣΤΟΧΟΣ ορθογραφική & σημασιολογική σύνδεση: Αγωγή-κυκλοφορώ (ΒΑΣΕΙΣ)-παράγωγες/σύνθετες (Ε'-Στ' δημοτικού) μέσω ανάγνωσης ειδικά διαμορφωμένου κειμένου:

«Η κυκλοφοριακή αγωγή»

Η κυκλοφοριακή αγωγή είναι πολύ σημαντική για τα παιδιά αφού μέσα από αυτή μαθαίνουν πώς να κυκλοφορούν με ασφάλεια στο δρόμο. Από μικρή ηλικία μπορούν να εξασκηθούν στη σωστή και ασφαλή διέλευση. Για παράδειγμα, ένα παιδί στο νηπιαγωγείο μπορεί να μάθει ότι ο ασφαλέστερος τρόπος να φτάσει στο σχολείο του που είναι απέναντι είναι διασχίζοντας τη διάβαση πεζών. Σαφώς σε αυτή την ηλικία θα το βοηθήσουν οι γονείς του ή η παιδαγωγός που θα τον περιμένει αλλά μπορεί να έρθει από νωρίς αντιμέτωπο με τη συνειδητοποίηση ότι μία τέτοια κυκλοφοριακή συμπεριφορά είναι ασφαλής. Επιπλέον, παίζει ρόλο κι η καταγωγή κάποιου. Είναι διαφορετικό και πιο απαιτητικό να είσαι από την πόλη συγκριτικά με την επαρχία. Στην πόλη, είναι τόσα πολλά τα οχήματα και τόση συχνή η κυκλοφορία τους που, μοιάζει με αγώνα δρόμο να διασχίσεις το δρόμο! Στην περίπτωση αυτή, υπάρχουν τα φανάρια που μας καθοδηγούν σχετικά με το πότε μπορούμε να περάσουμε και πότε πρέπει να σταματήσουμε. Τέλος, επειδή τα παιδιά μιμούνται τους μεγάλους, είναι σημαντικό να ακολουθούν κι οι γονείς τους κυκλοφοριακούς κανόνες.

Συμπλήρωση προτάσεων με τις λέξεις: ανάγωγος, νηπιαγωγείο, προαγωγή, παραγωγή, κυκλοφορία, παιδαγωγός, κυκλοφοριακή, ψυχαγωγία, καταγωγή, εισαγωγή

Ποια είναι η _____ των γονιών σου;

Οι δάσκαλοι είναι και _____.

Τα παιδιά από τα τέσσερα έως τα έξι τους χρόνια φοιτούν στο _____.

Αυτός ο άνθρωπος είναι αγενής και _____.

Είναι πολύ χαρούμενος γιατί μετά από δύο χρόνια πήρε _____ στη δουλειά του!

Στην _____ του βιβλίου υπάρχουν όλες οι πληροφορίες έκδοσης.

Η _____ των αυτοκινήτων είναι μεγάλη τις πρωινές ώρες.

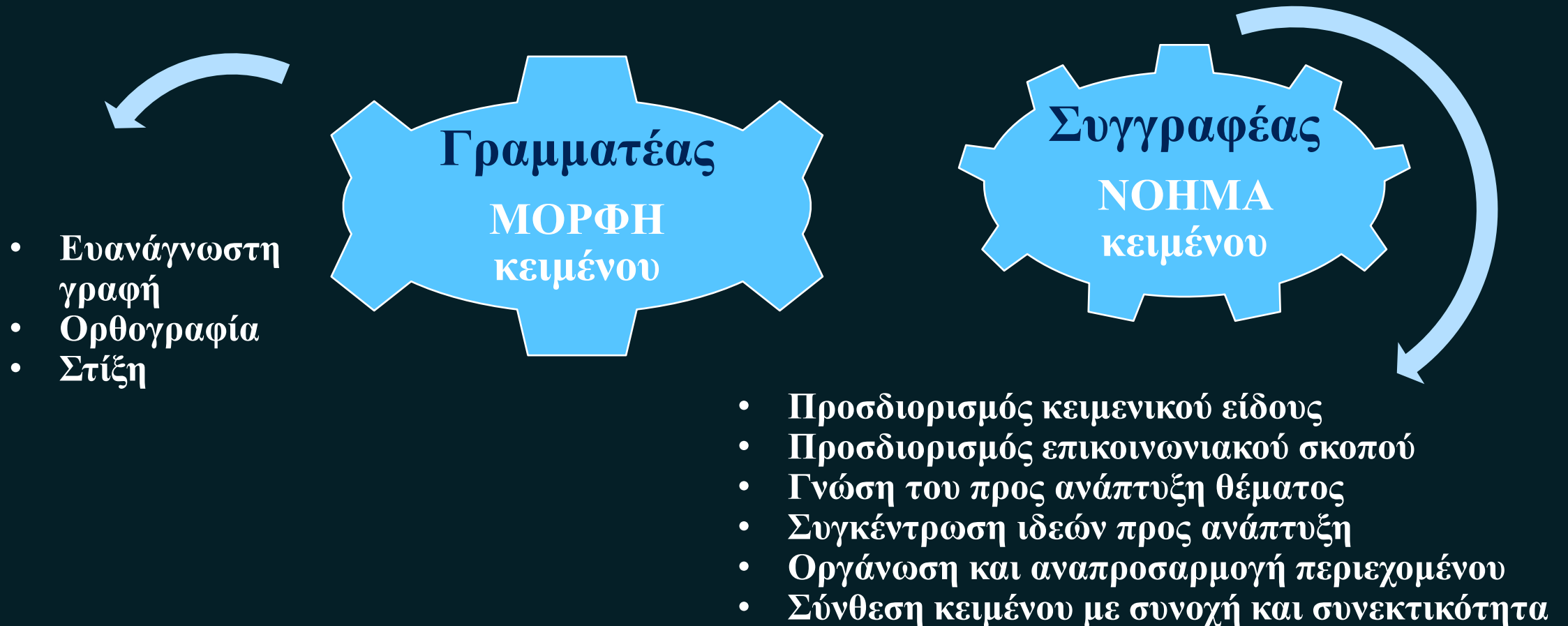
Υπάρχει κάποιος παιδικός _____ οδηγός για την ασφαλή διέλευση δρόμων;

Τα επιτραπέζια παιχνίδια είναι καλύτερο είδος _____ σε σχέση με τα ηλεκτρονικά.

Έγινε μαζική _____ αρτοποιημάτων την Παρασκευή με στόχο να αποφευχθεί η έλλειψή τους μέσα στο Σαββατοκύριακο.

Γραπτή έκφραση

Γραπτή παραγωγή ενός κειμένου απαιτεί τη δημιουργία και οργάνωση ιδεών, την προσωρινή τους αποθήκευση και εν συνεχεία τη μεταφορά και μετατροπή αυτών σε λέξεις (Δημάκος, 2008)

Γραπτή έκφραση: Προϋποθέσεις

ΓΝΩΣΗ & ΑΥΤΟΡΡΥΘΜΙΣΗ

«Η στάση των μαθητών με ΜΔ δεν είναι τόσο θετική»
(Δημάκος & Χέλμη, 2009)

- ❖ Εννοιολογική γνώση (γνώση θέματος)
- ❖ Γλωσσολογική γνώση (γραμματικούς κανόνες, λεξιλόγιο κλπ.)
- ❖ Πραγματολογική γνώση (γλωσσικές και εκφραστικές προσαρμογές)
- ❖ Διαδικαστική γνώση (συνδυασμένη χρήση όλων των γνώσεων)
- ❖ Εκτελεστικές και αυτορρυθμιστικές λειτουργίες

↙ Απαιτείται συντονισμός και έλεγχος του συγγραφέα

Γραπτή έκφραση: Ψυχολογικά μοντέλα 1

ΚΟΙΝΩΝΙΟ-ΓΝΩΣΤΙΚΟ (Hayes & Flower, 1980)

Ικανοί και μη ικανοί συγγραφείς: Επίλυση προβλήματος

Παραγωγή κειμένου = Πρόβλημα

Κυκλική & Επαναλαμβανόμενη διαδικασία

Διαστάσεις:

A. Περιβάλλον έργου

- 1. «Κατάσταση» προβλήματος:**
αναγκαιότητα, σκοπός, ακροατήριο
- 2. Σκοποί συγγραφέα:** επίδραση και μήνυμα κειμένου, στυλ γραφής

B. Μακροπρόθεσμη μνήμη

Αποθηκευμένη γνώση και στρατηγικές του συγγραφέα

Γ. Διαδικασία γραφής

Παραγωγή κειμένου:

- 1. Σχεδιασμός**
- 2. Καταγραφή**
- 3. Ανασκόπηση: αποτίμηση & αναθεώρηση**

Γραπτή έκφραση: Ψυχολογικά μοντέλα 1

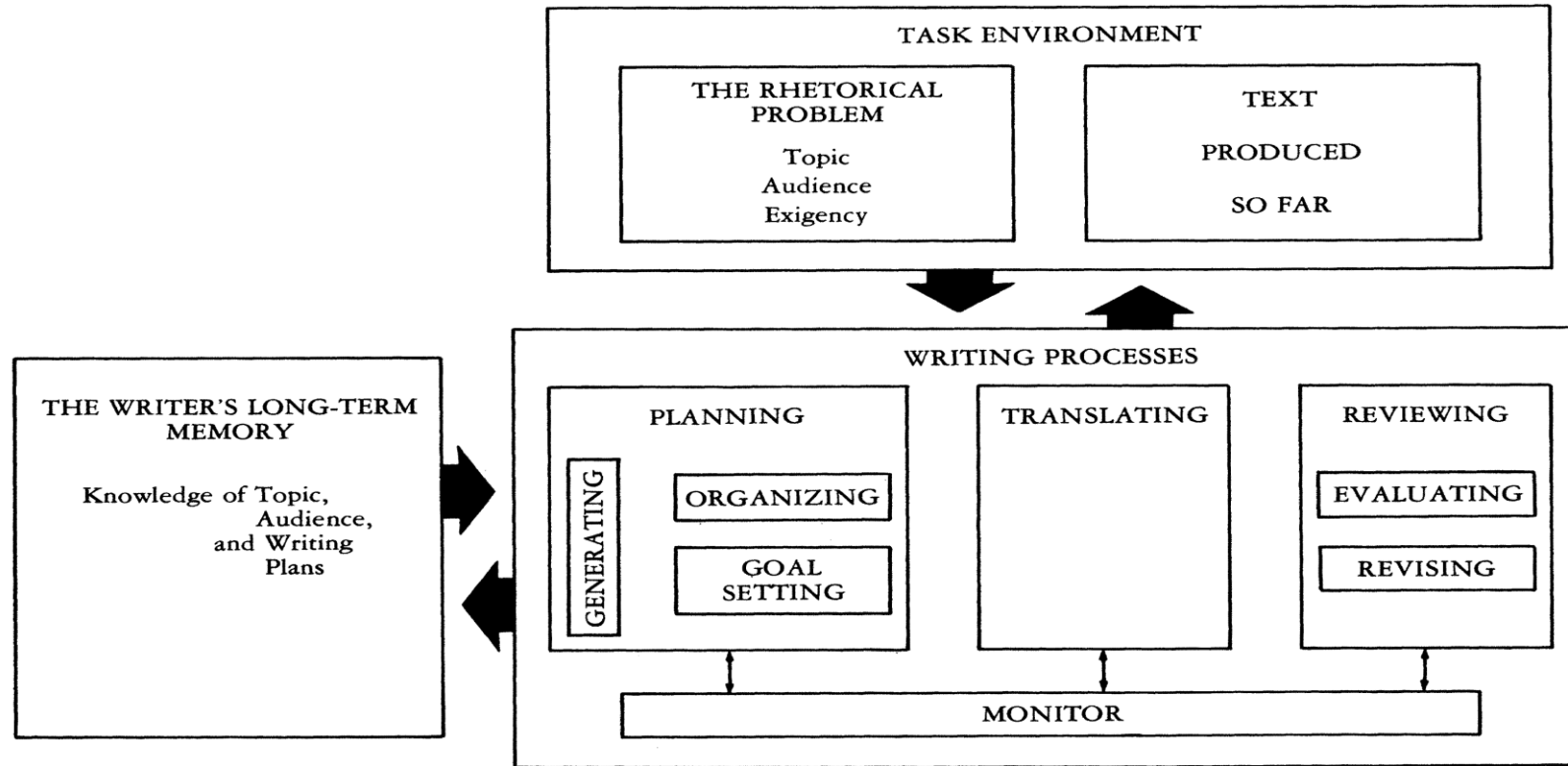

Figure 1. Structure of the writing model. (For an explanation of how to read a process model, please see Footnote 11, pages 386-387.)

Γραπτή έκφραση: Ψυχολογικά μοντέλα 2

ΓΝΩΣΤΙΚΟ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ (Bereiter & Scardamalia, 1987)

Ώριμοι και ανώριμοι συγγραφείς: Επίλυση προβλήματος

Μοντέλο Αναπτυξιακό & Διπλό

Ανώριμοι συγγραφείς
Μοντέλο έκθεσης γνώσης

- Παραγωγή βασισμένη:
 - στην αποθηκευμένη γνώση σχετικά με το θέμα
 - στη δομή του κειμενικού είδους
- Κείμενα με υποτυπώδη νοηματική συνέχεια

Ώριμοι συγγραφείς
Μοντέλο
μετασχηματισμού γνώσης

- Διατήρηση 1^{ου} μοντέλου
- Ένταξη σε σύνθετο πλαίσιο επίλυσης προβλημάτων
 - π.χ. ανάγκες κειμένου και αναγνώστη, συνεχή αξιολόγηση και βελτίωση κειμένου

Γραπτή έκφραση: Δυσκολίες

Γραμματέας

- Περιορισμένη έκταση κειμένου
- Γρήγορη διακοπή συγγραφής
- Δυσκολία στην έκφραση ιδεών σε ανοίκεια και οικεία θέματα
- Επανάληψη ίδιων νοημάτων
- Δυσκολία στις μηχανιστικές διαδικασίες γραφής

Συγγραφέας

- Περιορισμένο περιεχόμενο κειμένου
- Δυσκολία οργάνωσης ιδεών
- Ελλιπής εντοπισμός αδυναμιών και αναθεώρηση-βελτίωση κειμένου
- Επιφανειακή διόρθωση λαθών
- Εστίαση στη μορφή και όχι στο νοηματικό περιεχόμενο όταν γράφουν
- Δυσκολία στοχοθέτησης
- Δυσκολία συγγραφής από την οπτική του αναγνώστη

Γραπτή έκφραση: Αξιολόγηση

Ποσοτική και Ποιοτική

Τυπική Αξιολόγηση

- Σταθμισμένο Τεστ Δυσκολιών Γραπτού Λόγου (Πόρποδας, Διακογιώργη, Δημάκος & Καραντζής, 2008)
- Γ´ έως Στ´ δημοτικού
- Δοκιμασία παραγωγής λόγου βάσει εικόνων εντός χρόνου
- Δοκιμασία Επεξεργασίας λόγου: Δοκιμασίες Αποκατάστασης Αποδομημένης Πρότασης & Κειμένου

Άτυπη Αξιολόγηση

Κατασκευή άτυπων δοκιμασιών

- Ανάπτυξη ορισμένου θέματος
- Α´- Β´: π.χ. «αγαπημένο παιχνίδι»
- Γ´-Δ´: π.χ. «αγαπημένο ζώο»
- Ε´-Στ´: π.χ. «η πόλη που μένω»

Γραπτή έκφραση: Κριτήρια αξιολόγησης

Γραφο-κινητικές δεξιότητες

Δυσκολία σχηματισμού γραμμάτων

Δυσκολία γραμμικής ακολουθίας

Κακή στάση σώματος

Δυσκολία χρήσης μολυβιού

Μη τήρηση αποστάσεων λέξεων

Ακατάστατη γραφή

Δομή & Συνοχή κειμένου

Δυσκολία χρονικής ακολουθίας

Δυσκολία λογικής ακολουθίας

Δυσκολία δόμησης παραγράφων

Απότομη μετάβαση ιδεών

Περιεχόμενο κειμένου

Χρήση περιορισμένου λεξιλογίου

Επανάληψη ίδιων λέξεων & νοημάτων

Δυσκολία εισαγωγής

Δυσκολία σύνταξης

Δυσκολία ανάπτυξης ιδεών

Παραγωγή ιδεών εκτός θέματος

Μήκος γραπτού

Γραπτή έκφραση: Ενίσχυση & Παρέμβαση

Στάδια γραπτής παραγωγής

Παρεμβατική διαδικασία:

Υποστήριξη των επιμέρους φάσεων ΧΩΡΙΣΤΑ & ενίσχυση δεξιοτήτων για έλεγχο και συντονισμό φάσεων

Γραπτή έκφραση: Ενίσχυση & Παρέμβαση

1. Προ-συγγραφικό στάδιο:

- Υποστήριξη στην εύρεση ιδεών: ιδεοθύελλα, εικόνες, ερωτήσεις, παρουσίαση της αρχής ή του τέλους μιας ιστορίας, αξιοποίηση σχετικών πηγών πληροφοριών
- Στρατηγικές για σωστό σχεδιασμό → οργάνωση ιδεών → δόμηση ενιαίου κειμένου

Εκμάθηση κατασκευής και χρήσης διαγραμμάτων π.χ. δομημένα σχεδιαγράμματα:

1. οργάνωση σκέψεων & όχι απλή παράθεση πληροφοριών
2. σταδιακή εσωτερίκευση της δομής κειμένου

- Καθορισμός συγκεκριμένων στόχων της συγγραφής →

Ξεκάθαρη στοχοθεσία = εκτενέστερα και ποιοτικότερα κείμενα

Γραπτή έκφραση: Ενίσχυση & Παρέμβαση

2. Συγγραφικό στάδιο:

- Διδασκαλία αναγνώρισης και προσαρμογής στο κειμενικού είδος: δομή, ύφος, τρόπος γραφής (περιγραφικό, αφηγηματολογικό, επιχειρηματολογικό)
- Εκμάθηση συμπερίληψης του «αποδέκτη»
- Διδασκαλία συντακτικών κανόνων και συμβάσεων
- Εμπλουτισμός λεξιλογίου (π.χ. συνώνυμα-αντώνυμα, ορισμοί-παραδείγματα)
- Ενίσχυση της ικανότητας γραφής σε επίπεδο πρότασης
- Εξάσκηση σε χρήση σύνθετων προτάσεων
- Διδασκαλία συνδετικών λέξεων, επιθετικών ή επιρρηματικών προσδιορισμών
- Εξάσκηση στην περίληψη κειμένων → εξάσκηση στην ακριβή και σαφή διατύπωση δοσμένων πληροφοριών

Γραπτή έκφραση: Ενίσχυση & Παρέμβαση

3. Μετά-συγγραφικό στάδιο:

- ✓ Αποσκοπεί στη βελτίωση του κειμένου (αναθεώρηση & διόρθωση)
- ✓ Προϋποθέτει τη χρήση γνωστικών & μεταγνωστικών δεξιοτήτων (π.χ. αυτοαξιολόγηση & αυτοέλεγχος)

Γραπτή έκφραση: Ενίσχυση & Παρέμβαση

3. Μετά-συγγραφικό στάδιο:

ΤΕΧΝΙΚΕΣ:

- **Άμεση διδασκαλία** (υπόδειξη της διαδικασίας ανασκόπησης από τον εκπαιδευτικό) και εντατική εξάσκηση σε ποικιλία κειμένων
 - Ένταξη **συγκεκριμένων στόχων** κατά τη διαδικασία αναθεώρησης (π.χ. περιεχόμενο, στυλ γραφής)
 - Διδασκαλία **δομής** των **κειμενικών ειδών**
 - Παροχή **διαδικαστικών διευκολύνσεων** (οδηγιών, ακρωνυμιών ως μνημονικά βοηθήματα) στην πορεία της γραπτής δραστηριότητας: «ΣΟΣ»: Συντακτικο-Γραμματική, Ορθογραφία, Στίξη (Παντελιάδου, 2011)
-
- Χρήση **καρτών: Αναγραφή Βημάτων** π.χ. κάρτα ΣΟΚΑΡΕ: Σχεδιασμός-Οργάνωση-Καταγραφή-Διόρθωση-Έκδοση (Σπαντιδάκης, 2011)
 - **Συνεργατική μάθηση** σε ζευγάρια-μικρές ομάδες
 - Έκφωνη ανάγνωση του κειμένου τους
 - **Μεσολάβηση χρόνου** από τη συγγραφή για την αυτοδιόρθωση
 - **Χρήση νέων τεχνολογιών:** αντιμετώπιση αδυναμιών στο επίπεδο του γραμματέα (διόρθωση ορθογραφικών λαθών, ευανάγνωστο κείμενο) και του συγγραφέα: συνεχής αναπροσαρμογή του κειμένου

Ιδέες...για παρέμβαση

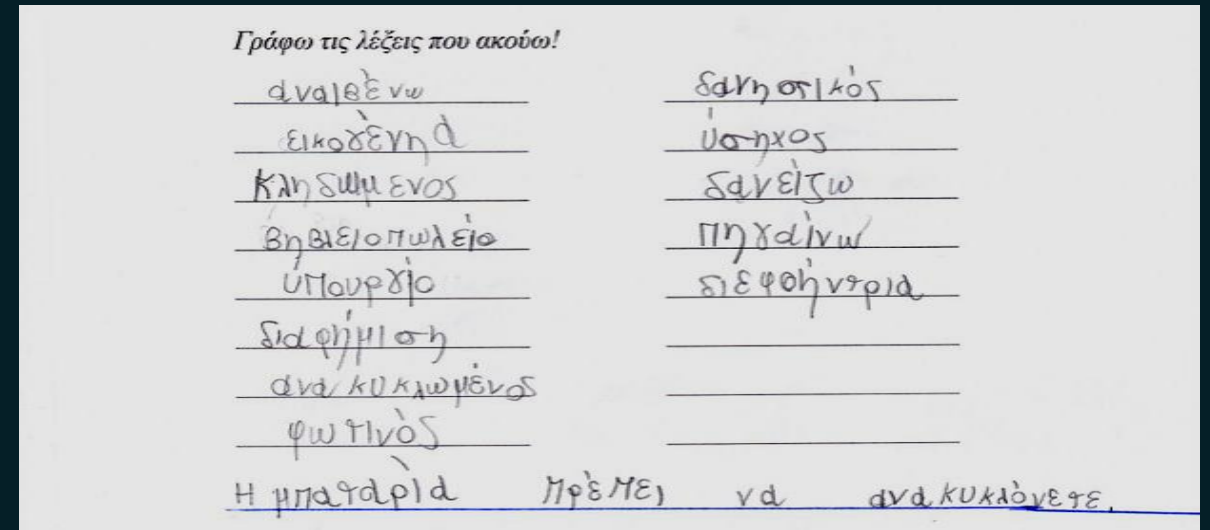
Μαθησιακό προφίλ

Ημερομηνία γέννησης: 18/8/2005
(Ε' δημοτικού)

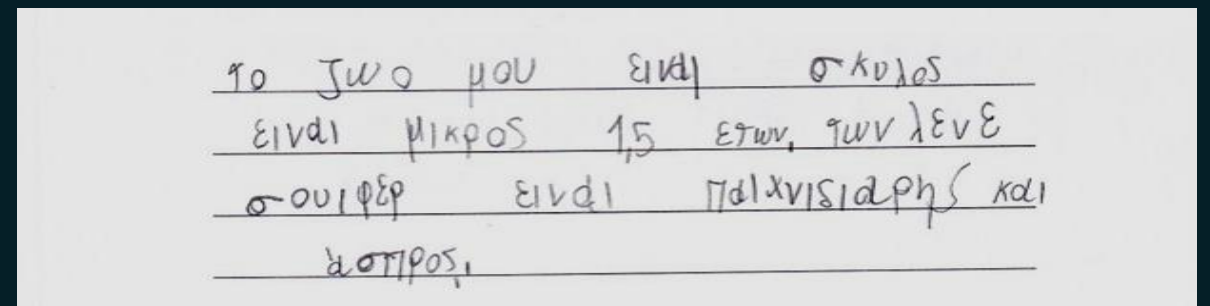
Ανάγνωση:

- Ορθή αποκωδικοποίηση με ορισμένους δισταγμούς
- Σχετικά ευχερής
- Κατανόηση υψηλή

• Γραφή-Ορθογραφία:

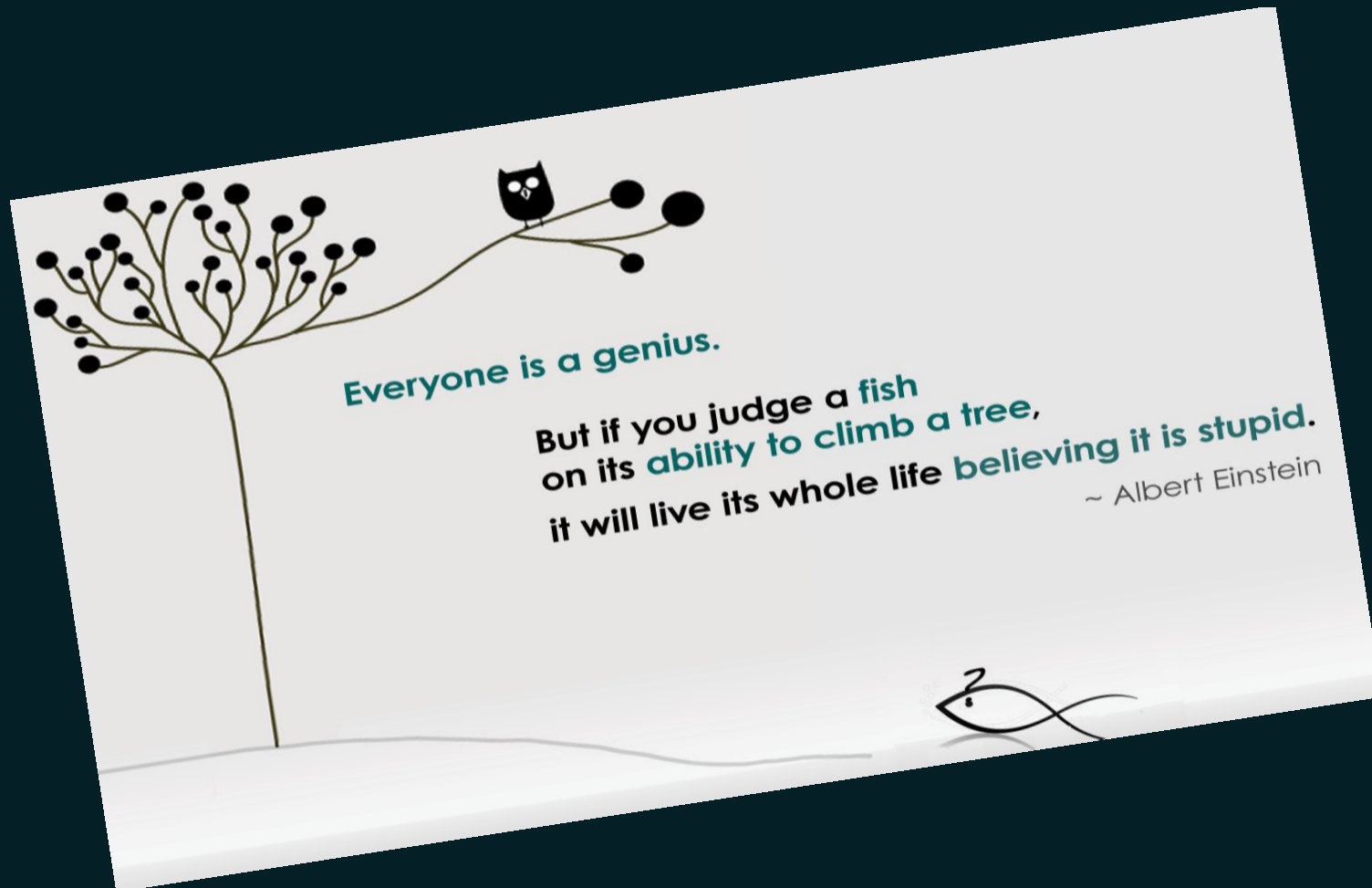
• Ελεύθερη γραπτή έκφραση:

Αντί επιλόγου...

- * Θεωρία «ορθογραφικής καθυστέρησης»
- * Τα παιδιά με ΜΔ στο γραπτό λόγο δεν είναι διαφορετικά από τα υπόλοιπα παιδιά!
- * Στο μόνο που ίσως διαφέρουν είναι στο ότι εκείνα μοχθούν περισσότερο για να γίνουν «ορθογράφοι» και «συγγραφείς»
- * Πρέπει να βλέπουμε όχι μόνο τις αδυναμίες τους αλλά και τις δυνατότητές τους!
- * Έχουν πολλές δυνατότητες και τις κρύβουν κάτω από μία ιδιαίτερα πληγωμένη αυτοεκτίμηση
- * Δεν υπάρχουν «επιτυχημένες συνταγές» εξατομικευμένης παρέμβασης!

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

Πανταζοπούλου Ευαγγελία-Τζέσικα
E-mail: E. J. Pantazopoulou@ppp.uoa.gr